



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců Mgr. Daniely Zemanové, JUDr. Barbary Pořízkové, JUDr. Michala Mazance a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **K. T.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 8. 2006, č. j. OAM-377/LE-05-07-2006, o udělení azylu, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 12. 2006, č. j. 56 Az 259/2006 - 42,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadá shora označený rozsudek, kterým bylo zrušeno jeho rozhodnutí ze dne 16. 8. 2006, č. j. OAM-377/LE-05-07-2006. Tímto rozhodnutím nebyl žalobci dle ustanovení § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění platném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o azylu“), udělen azyl, a dále bylo vysloveno, že se něho nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 citovaného předpisu.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá pochybení Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), který mu uložil povinnost zjištění totožnosti žadatele o azyl, o níž nejsou

důvodné pochybnosti. Stěžovatel vycházel při určení identity žalobce ze jména, které bylo uvedeno v jeho cestovním dokladu, neboť dle odborného posouzení cizinecké policie nebyly v dokladu provedeny žádné neoprávněné změny nebo zásahy. Stěžovatel podotýká, že neexistuje jiná reálná možnost (kromě údajů uvedených při pohovoru) zjištění skutečné totožnosti žadatele o azyl, nežli kontaktovat orgány jeho země původu, což by bylo v rozporu se smyslem azylového řízení a s mezinárodními úmluvami o poskytování azylu, jež Česká republika ratifikovala. Stěžovatel nemohl uvádět v řízení o udělení azylu jinou totožnost, než je uvedena v cestovním dokladu, neboť dle této totožnosti bylo vystaveno žadateli pobytové vízum na strpění za účelem azylového řízení, v případě neúspěšného řízení by žadatel se změněnou totožností nemohl opustit Českou republiku. Žalobce kromě jediné konfrontace po dobu správního i soudního řízení komunikoval pod identitou uvedenou v cestovním dokladu.

Dle názoru stěžovatele krajský soud posoudil napadené rozhodnutí nad rámec žalobních bodů, naopak řádně uplatněnými důvody se nezabýval. K této námitce stěžovatel odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2004, sp. zn. 6 Azs 30/2004.

Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přípustná, stěžovatel v ní jako důvody uplatňuje skutečnosti dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., tj. poukazuje na nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], a rozsudek krajského soudu je dle jeho názoru nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany formou azylu, Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS.

Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti

kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

V projednávané věci stěžovatel neuvedl žádný důvod, pro který by jeho kasační stížnost měla být zdejším soudem věcně projednána, tedy žádnou okolnost, pro kterou jím podaná kasační stížnost podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy. Na druhou stranu pro danou skupinu skutkově obdobných případů není k dispozici ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu, na kterou by bylo možno odkázat. Nejvyšší správní soud se v rozsudku ze dne 12. 4. 2006, č. j. 3 Azs 46/2006 - 91, publikovaném na www.nssoud.cz, vyslovil k nepravdivému tvrzení žadatele o azyl o jeho totožnosti, skutkové i právní okolnosti však byly v daném případě odlišné. V projednávané věci žalobce na počátku správního řízení sdělil, že jeho cestovní doklad není vystaven na pravé jméno, uvedl důvody tohoto rozporu, správní orgán však jeho tvrzení nepovažoval za pravdivé a vycházel z identity uvedené v cestovním dokladu. Krajský soud dospěl k závěru, že správní orgán neodstranil dostatečně rozpory ohledně totožnosti žalobce, úvaha stěžovatele nemá dle krajského soudu oporu ve správním spisu, nevychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal potřebu vyjádřit se k otázce nutnosti spolehlivého zjištění totožnosti žadatele o azyl (nyní mezinárodní ochranu) ve správním řízení, a doplnit tak judikaturu Nejvyššího správního soudu, dospěl k dílčímu právnímu závěru, že kasační stížnost stěžovatele je přijatelná.

Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu věcně a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Dle názoru Nejvyššího správního soudu se především nelze ztotožnit s námitkou stěžovatele, že o totožnosti žadatele nevznikly důvodné pochybnosti. Stěžovatel tento závěr opíral o zjištění cizinecké policie, dle něhož v cestovním pasu žalobce nebyly provedeny žádné neoprávněné změny nebo zásahy. Ze strany stěžovatele však nebyly vyhodnoceny další podstatné skutečnosti zjištěné v průběhu správního řízení, které jsou s uvedeným závěrem v rozporu. Žalobce ihned po přistání v České republice dne 28. 4. 2006 sdělil pracovníkům referátu cizinecké a pohraniční policie Praha – Ruzyně, že jeho jméno je T. K. K. Dále uvedl, že za úplatu si v zemi původu pořídil služební cestovní pas, údaje v něm uvedené, s výjimkou fotografie, se nevztahují k jeho osobě. Téhož dne bylo Policií ČR provedeno odborné posouzení pravosti žalobcem předloženého služebního pasu Konžské demokratické republiky, přičemž dle jeho závěru desky, přední a zadní předsádka, knižní blok dokladu jsou pravé, nebyly zjištěny žádné neoprávněné změny či zásahy identifikační strany č. 2, 3, 4. V žádosti o zahájení řízení o udělení azylu ze dne 4. 5. 2006 žalobce uvedl, že cestovní pas mu opatřil v zemi původu jeho známý za úplatu 1200 USD. Jméno otce uvedl N. K., jméno matky M. K. Při pohovoru vedeném dne 8. 5. 2006 popřel, že by jeho jménem bylo T. K., jak ho označil stěžovatel, jako svou pravou totožnost uvedl jméno K. K., narozen dne 15. 11. 1978. Shodně jako v žádosti ze dne 4. 5. 2006 popsal, že zaplatil částku 1200 USD svému známému, který mu slíbil obstarat pas pro vycestování z Konžské demokratické republiky, předal mu též svou fotografii. Tento člověk se vyjádřil, že musí změnit jeho identifikační kartu, poté na ni

vystavit pas. V březnu 2006 stěžovatel pas obdržel, obsahoval vízum do České republiky. Stejně popsal žalobce způsob, kterým si obstaral cestovní doklad, i při druhém pohovoru konaném dne 6. 6. 2006.

Z uvedených zjištění vyplývá, že v případě žalobce od počátku správního řízení existovaly dva údaje o jeho totožnosti: jméno K. K., které uváděl on sám jako svou pravou totožnost, a jméno T. K., uvedené v cestovním dokladu, se kterým přicestoval z Konžské demokratické republiky. Stěžovatel považoval za jeho totožnost tu, která byla uvedena v cestovním dokladu, neboť dle odborného vyjádření cizinecké policie v tomto cestovním dokladu nebyly učiněny neoprávněné změny ani zásahy. Nejvyšší správní soud však takový závěr považuje za nedostatečný, neboť stěžovatel v něm pouze konstatuje obsah jednoho z provedených důkazů, nijak se nevyjádřil k ostatním zjištěním, která jsou s tímto závěrem v rozporu, a neodstranil tak pochybnosti o skutečné totožnosti žalobce. Je nutno zdůraznit, že stěžovatel je jakožto správní orgán povinen spolehlivě určit, s jakým subjektem vede řízení.

Opakovaná tvrzení žalobce o jeho totožnosti a odůvodnění jiného jména v cestovním dokladu tvoří jednotný celek, bez vnitřních rozporů. Žalobce od počátku řízení v každém ze svých prohlášení (letišť Brusel, letiště Praha, žádost o zahájení řízení, pohovory v azylovém řízení) uváděl ke své totožnosti stejné skutečnosti, nikdy se od původního tvrzení, dle něhož mu byl v Konžské demokratické republice za úplatu vystaven cestovní doklad na jiné, jemu neznámé, jméno, neodchýlil. Tomuto tvrzení korespondují i jména rodičů uvedená v žádosti o zahájení řízení o udělení azylu ze dne 4. 5. 2006 s příjmením „K.“. Zjištění, že cestovní doklad není falešný a nebyly v něm prováděny neoprávněné změny ani zásahy, samo o sobě nevyvrací skutkový příběh žalobce, neboť nelze vyloučit, že za úplatu, s využitím korupce ve státní správě, kterou připouštějí ve vysoké míře všechny zprávy o situaci v Konžské demokratické republice, mu byl cestovní doklad vystaven přímo příslušným státním orgánem. Žalobce netvrdil, že jeho cestovní pas byl padělán, uváděl, že jeho známý za částku 1200 USD s využitím známostí zařídil jeho vystavení. Stěžovatel s odkazem na odbornou expertizu pasu označoval žalobce jménem uvedeným v jeho cestovním dokladu, aniž by odstranil trvající pochybnosti o jeho totožnosti (v dané věci bylo sporné nejen jméno a příjmení, ale též datum narození žadatele), vyplývající z jeho opakovaných, žádným důkazem nezpochybněných a nevyvrácených, tvrzení.

Tento postup je v rozporu se základními zásadami činnosti správních orgánů vyjádřenými v § 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění zákona č. 413/2005 Sb. (dále jen „správní řád“), a to zejména se zásadou zákonnosti (§ 2 odst. 1) a zásadou zákazu zneužití pravomoci (§ 2 odst. 2). Stěžovatel porušil též § 3 správního řádu, který mu ukládá postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Při hodnocení důkazů namísto jejich vzájemného porovnání provedl nepřipustnou předběžnou selekci zjištěných skutečností k totožnosti žalobce, neboť vycházel pouze z jednoho důkazu podporujícího jeho závěr, ostatní protichůdná zjištění nezmínil a nevypořádal se s nimi.

V dané věci je nutno zohlednit, že žalobce je v řízení o udělení azylu povinen uvádět svou správnou totožnost, pokud by tuto povinnost bez vážného důvodu porušil,

jeho žádost o udělení azylu by mohla být (za dodržení lhůty pro vydání rozhodnutí dle § 16 odst. 3 zákona o azylu) zamítnuta jako zjevně nedůvodná v souladu s § 16 odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Jestliže zákon na jedné straně ukládá účastníku řízení povinnost tvrzení, správní orgán nemůže snahu o její plnění bez dostatečného odůvodnění odmítnout a nezabývat se účastníkem poskytnutými údaji.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítl, že v řízení o udělení azylu není možno uvádět jinou identitu žadatele o azyl, než je uvedena v jeho cestovním dokladu. Tomuto tvrzení odporuje znění § 3d odst. 1 zákona o azylu, které předpokládá, že cizinec prokazuje před udělením vstupního víza svou totožnost cestovním dokladem nebo ji osvědčuje čestným prohlášením. Zákon tedy připouští obě možnosti prokázání totožnosti, v případě jejich konkurence, jako je tomu v předmětné věci, je správní orgán povinen porovnat jejich věrohodnost, nikoli jednu z nich označit za nezákonnou a nepřipustnou. Je třeba zdůraznit, že osvědčení totožnosti čestným prohlášením není v azylovém řízení výjimkou. Rozhodne-li se kdokoli opustit zemi svého původu z důvodu obav o svou bezpečnost, lze předpokládat, že ne vždy má možnost vycestovat legálně, se všemi potřebnými a platnými doklady. Skutečnost, že k překročení hranic žadatel o status uprchlíka použil dokladu znějícího na jiné jméno, mu nemůže být sama o sobě přičítána k tíži a zakládat proti jeho vůli jinou identitu. Pokud uprchlík poskytne smysluplné a logické objasnění, proč je držitelem takového dokladu, správní orgán jej nemůže svévolně odmítnout, aniž by toto tvrzení úspěšně a kvalifikovaně zpochybnil.

Nejvyšší správní soud se z uvedených důvodů ztotožnil s názorem krajského soudu, který považoval objasnění totožnosti žalobce za nedostatečné. Pochybnost o správné identifikaci osoby, se kterou správní orgán vede řízení, zakládá pochybnost o celém obsahu rozhodnutí, neboť není možno jednoznačně stanovit, k jaké osobě se jeho výrok vztahuje. Takové rozhodnutí je nutno označit za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], krajský soud k takové vadě přihlíží z úřední povinnosti i bez žalobní námítky. Nejvyšší správní soud proto neshledal důvodnou ani námitku stěžovatele týkající se překročení mezí přezkumu krajským soudem. Je-li rozhodnutí nepřezkoumatelné, pak vytknutí této vady předchází všem ostatním případným vadám rozhodnutí. Jestliže krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku popsal pochybení stěžovatele obsahově shodně s výše uvedeným závěrem Nejvyššího správního soudu, avšak nesprávně je označil za podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem [§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.], jedná se o vadu, která však nemohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Stěžovatel v kasační stížnosti dále namítl, že krajský soud se nezabýval žalobcem uplatněnými žalobními body, v souvislosti s tím odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2004, č. j. 6 Azs 30/2004 - 79. Nejvyšší správní soud zde odkazuje na nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, neboť tato vada pojmově vylučuje jeho věcný přezkum. Tento závěr je ve shodě s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2004, č. j. 5 A 157/2002 - 35, zveřejněný pod č. 359/2004 Sb. NSS). Výše uvedený rozsudek, na který stěžovatel odkázal, byl vydán ve skutkově i právně odlišné věci, v níž krajský soud nevyzval žalobce k doplnění žalobních bodů a na základě nejistého vymezení rozsahu

a obsahu přezkumu vydal rozhodnutí, což Nejvyšší správní soud označil za nesprávný postup.

K tvrzení stěžovatele, že nemá možnost zjistit skutečnou totožnost žadatele, nad rámec výše uvedeného Nejvyšší správní soud připouští obtížnost úkonů spojených s ověřováním jména žalobce. Vzhledem k povaze azylového řízení a důkazů poskytovaných především ve formě ústního tvrzení účastníků není možno dosáhnout vždy absolutní jistoty o pravdivosti všech údajů. Povinností správního orgánu je však důsledně vyhodnotit veškeré důkazy a tvrzení žadatele o azyl, posoudit jejich logiku, hodnověrnost a soulad s obecně známými fakty. Tuto povinnost stěžovatel v předmětném řízení nesplnil.

S ohledem na výše uvedené shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost nedůvodnou. Protože v řízení nebyly shledány ani jiné nedostatky, ke kterým Nejvyšší správní soud dle § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlíží z úřední povinnosti, kasační stížnost byla v souladu s § 110 odst. 1, větou poslední, s. ř. s. zamítnuta.

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalobci, jak vyplývá z obsahu spisu, náklady v tomto řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. února 2008

JUDr. Radan Malík
předseda senátu